

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTUL:

In Capitală: 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
 In Districe: 1 an 36 lei, 6 luni 18 lei, 3 luni 10 lei.
 In Strenătate: 1 an 48 lei, 6 luni 24 lei, 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Tipografia S. Mihăescu și la corespondenți diariului din județe.
 In Franța: La Société Havas, Laffit et Cie, Place de la Bourse, 8, Paris.
 In Anglia: La D-nu Eug. Micoud's, Foreign Advertising Agency, 130—140 Fleet Street, London.
 In Austria: La D-nu B. G. Poppovitz, funisoriul Curței Române, Stadt Fleischmarkt, 15, și la D-nu H. Schalek, I. Wollzeile 12, Wien.
 In Germania: La D-nu Adolph Steiner, Annonce, Inseraten, Pacht der Berliner Wespen, in Hamburg.

ANUNȚURILE:
 Linia de 35 milimetri, pe pagina IV-a 35 banii.
 Reclame pe pagina III-a 1 Leu.
 Epistole nefrancate se refuză.
 Articoli nepublicați nu se înapoiează.
 Pentru rubrica: Insertii și reclame, la dactiunea au e responsabilită.

Prim-Redactor: STEF. C. MICHALESU.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine.

Darmstadt, 5 August. — Imperatritesa Rusie și venit în săptămâna viitoare, la Ingeneheim.

Paris 4 August. — Cu ocazia impărării premierelor în licee, ministrul Ferry zise: Republika și universitatea sunt unite, pentru a combate pe dușmanul comun. Francia liberală nu este dispusă să ia aspră și jugul, pe care nu voie să-l purta Francia creștină.

La Nancy, cu ocazia serbarei desyălirei monumentului lui Thiers, 22 vagoane au alunecat de pe sine. Dintre persoane, cinci au murit, 31 sunt rănite. Se crede, că cauza ar fi nește oameni rău-vorbiți.

Londra, 4 August. — În camera cominelor, secretarul de stat Bourke declară la o interpellare a lui Dilke, că Poarta nu a trimis nici un responz formal notei verbale de la 27 Iunie, privitoare la reforme, dar Layard asigură, că aplicarea lor nu se trăgăresc de căt din cauza unor cumpărături absolute; el speră, că lucrul se va regula peste puține zile.

Londra, 5 August. — Camera Lordilor Lordul Cranbrook propune un vot de mulțumire pentru oficerii și soldații din armata Afganistanului. Propunerea e primită în unanimitate.

În Camera cominelor Nortchote propune de asemenea un vot de mulțumire vice-regelui din Indii, lordului Lytton, și oficerilor și soldaților din armata Afganistanului. Hartington regretă, că numele lui Lytton încă a fost primit în votul de mulțumire. Propunerea lui Gorman de a-lăsa numele afară a fost respinsă cu 148 voturi contra 33. Propunerea lui Nortchote a fost primită apoia în unanimitate; asemenea s'a votat și creditul de trei milioane livre sterline, cerut de guvern, pentru acoperirea cheltuielilor resbeului cu Zulii.

Pera, 4 August. — O poartă de la palatul de Ceragan, ur de este internat Sultanul Murad, a fost deplin inchisă, iar santelele de la celelalte intrări au fost întărite. Personalul serviciului încă a fost redus la numărul neapărat de lipsă; scrisorile și ziarele, adresate ex-Sultanului și celor ce îl însoțesc, se șlesesc și cîtesc mai întâi în Dolma-Bagdsche. Un adjutanț al Sultanului visitează zilnic de căte două ori pe ex-Sultanul.

Silistra, 4 August. — Ieri s'a imbarcat aici, pentru Reni, cel din urmă regiment rusec de husari. La Reni se află vreo 30,000 de ruși, care așteaptă a fi transportați pe drumul de fier.

Viena, 5 August. — «Deutsche Ztg.» vestesce, că între comisariul Portei, Husni pașa, și între delegații austro-ungari, s'a ajuns, în punctele principale, la o deplină înțelegere, cu privire la intrarea în Novi-Bazar. Dificultatea principală o înfățișă cestiușa încuiațărilă trupelor, din cauza că Coranul opresce femeile musulmane de a locui sub același operiș cu un creștin. Pentru acest motiv s'a întocmit, ca pentru trupele austriace să se închiriezze anume niște case, în casă cînd nu ar fi case, să se construiască barace.

Se crede, că ambiții comisarii vor sfârși lucrările lor până în mijlocul lui August, așa în căt intrarea se va putea sevîrși în a doua jumătate a acestei luni.

Londra, 4 August. — O depeșă a lui Wolseley anunță, că Chelmsford s'a reîntors în Anglia. Despre regele Cetewayo nu se știe nimic încă. Se crede că el petrecă cu femeile sale și cu o mică escortă în pădurea de la Ngome. Căpetenie supuse declară, că nu voiește să mai recunoască de rege. Wolseley are de gînd, să trimeată o brigadă către țara de Trausvaal.

Alecsandria, 4 August. Fuad-pașa, care aduce firmanul sultanului, este așteptat aici pe mercur. El duce o scrisoare a sultanului, în care Chevalul este invitat, să plece în grabă la Constantinopol.

Ianina, 2 August. — Toate semnele dovedesc ferma hotărîre a albanesilor, de a se impotrivi intrării trupelor austriace în Novi-Bazar. În contradicție cu ea se șcriu unele ziare, albaneșii nu au renunțat niciodată la intenția de așa

apăra țara lor în contra Austriei. În această intenție ei sunt confirmăți de către Italia, care îndeamnă să și searcă autonomie, prin care vor aduce o lovitură atât Austriei cât și Turciei. Am motive să cred, că deja stă gîta un principiu italic pentru Albania și că numerosi agenți italieni sunt înșarcinați, a linisti spiritele albaneșilor, îngrijîți pentru influența Austriei asupra bisericei catolice din Bosnia.

Serviciul Telegrafic al „României Libere”.

de la 6 August — 4 ore seara.

Viena, 6 August. — După scirile primite din Praga, intrarea Cehilor în viitorul Reichsrath este cînsiderată așa ca definitivă. Cestiușa va fi însă suspusă unei conferințe compusă din toți deputații Cehi, alești în ultimele alegeri; conferința aceasta se va întruni în curînd la Praga și se crede că ea va decide în sensul acesta.

Constantinopol, 6 August. — Primul ministru Aarifi-pașa a avut ieri o conferință cu Savet-pașa în care s'a hotărât, ca să propue sultanului să nu modifice compunerea cabinetului actual, până cînd nu vor fi cu desvîrșire terminate negociările incepute pentru regulararea cestiușei grecesei.

Londra, 6 August. — «Times» anunță, că sultanul a hotărât ca să numiască inspectorii europeni pentru controlul finanțelor Turciei.

Același ziar pretinde, că Franța ar consuma ca Poarta să păstreze Ianina, cu condiția însă, că să cedeze Greciei, în Thesalia, un teritoriu mai considerabil de căt cel determinat prin tratatul de la Berlin.

Savet-pașa ar fi plecat din Paris, aducînd aceste propunerî ale guvernului francez.

(Havas)

A se vedea ultime sciri pe pagina III.

București, 26 Iuliu.

Ori-ce ar fi o gazetă: «fie ea o catedră zilnică» — cum o numia un scriitor al nostru — «menită a ținea spiritul public tot-d'a-una atent asupra mersului și a cunoștinței afacerilor lui»; fie cum ei zicea d. de Girardin «un camp stîrpi și ingrat, pe care el tot muncind în zadar» — ori-ce ar fi pentru noi, să ne fie numai permis a pune azi publicului cestiușa evreiască în punctul acela de vedere, din care ar privi-o sciință, adică adevărul care se luminează, fără intrupere, de fața convingîtoare a realității.

Nu mai judecănd astfel, vom sci tot-d'a-una cu siguranță ceea ce avem a face, ce va fi să lucrăm, spre a evita întărirea aduse de orbire și nescință.

*

Ori că de complicată și de confusă năș arăta viața socială și politică a popoarelor; ori că de multiple și de incoherente năș arăta, la prima vedere, fenomenele ce constituie complexul activității unei națiuni, — cu toate, acestea, cercetându-ode aproape și cu acea atenție pînă întrătoare a sciinței, spiritele luminate au ajuns a cunoaște și a stabili, că, grație relațiunilor intime ca fenomene sociale au între sine-le, întreaga activitate a societăților umane, ca a oră căruia cere de ființe și, se poate reduce numai la căteva cause însemnate, la căteva mari principii, sub imperiul căror se înverțesc și merge tot acel formidabil și complicat mecanism.

Unul din aceste mari principii, care include în sine și care explică un mare număr de fenomene sociale, este cel numit *al luptei* pentru existență.

Din toate timpurile, poeții ca și filozofi, cei adânci în sapință, s'au intrecut să ne descrie viața, în colori nu tocmai suridește, ca o luptă în contra atât unor numeroase nevoi; dar, fiind că adevărurile cele mai simple sunt cele mai greu de aflat, abia târziu, în zilele noastre numai, ideia poetică, a felului acestuia de luptă, s'a deslușit și s'a formulat, cu toată precisiunea dorită, facîndu-ne a înțelege pe ce se intențiază și cum se petrece acest resboiu al vieții; sau mai bine, lupta individelor, ca și a popoarelor, pentru apărarea și pentru întreținerea vieții și a viitorului lor.

Dară, în ce consistă oare principiul acesta al celebrului Darwin?

A'l pune aici, sub vestmântul său cel mai simplu, nu va fi, credem, de prisos.

Nici o ființă nu poate să existe, fără să ocupe un loc hotărât al esenței sale, în sănătatea naturei, sau al unei societăți; o poziție a sa proprie ce-i procură o sumă oare-care de mijloace de a trăi, și pe care trebuie neincetat să o apere în contra altor ființe, ce tind a-î răpi acea poziție, caroare a o disloca din acea sferă a mijloacelor sale de trai, și prin urmare a o nimici, ca să beneficieze de ele numai cel invingător.

Luăm aici — se înțelege — numai lupta ce are să susție ființele între densele, lăsând de o parte lupta în contra imprejurărilor din afară ale naturei, precum clima, solul, vegetația și altele; condiții pe care le admitem, că sunt aceleasi pentru toate ființele ce se resboiesc pe un tărâm hotărît, în acelaș cerc de existență curat material.

Astfel se petrec lucrurile între toate ființele și, între oameni, ca și între națiuni.

Să ne închipuim un moment o intindere oare-care de loc, cu un număr determinat de producții, de izvoare de existență, de mijloace, adică de trai, și să punem să trăiască, în cercul acesta de existență, o sumă oare-care de ființe, care vor reclama toate, de la mediul în care se află, condițiunile lor de întreținere.

Ce se întâmplă atunci?

Drama luptei pentru existență începe întrată să desfășoare miseria fatală a peripețiilor ei.

Toate acele ființe caută adăpostul și culcușul cel mai bun, și de aci ură pe cel ce l'a ocupat: o tendință invincibilă în cele lalte, pentru a-l depărta și a se instala. Ura, din tendință egoistă, se aprinde iute; după o scurtă alterație, machina animală din sine, scena vine la adică: perii se sbârlesc, colții și ghiarele es la iveală, se pun la lucru, și lupta, în adevărul ei înțes, se incinge și urmează, până ce unul din luptători nu își lasă pielea în ghiarele celuilalt, sau până ce nu se hotărască să ia la fugă, ca să scape cu zile, din neplăcută explicație, în care l-a tărât instinctul său de conservare.

Și același lucru pentru toate.

Pentru bucate cea mai bună, care în tot d'a-una are și va avea cei mai numeroși mușteri; pentru dama cea mai cochetă care, prin grațile sale, atrage imprejură-î o sumă de adoratori, și același scene de dispute și de întâlniri armate, mai mult sau mai puțin sângerioase, urbane, sau cavaleresci, se repetă și se pertetuează pretutindeni, în toate actele vieții, sus și jos, la om, ca și la animal.

Un lucru e sigur, în lupta aceasta nesfărșită.

Ființele care duc mai mult la asprimele locului, care sunt mai semete, mai violente,

sau mai puternice, — acelea biruite tot-d'a-una, pe cînd cele biruite sunt reduse a se adăposti cum pot, a se hrăni cu ceea-ce remane, a trăi miserabil, ca val-de-capul-lor, și, în cele din urmă, a scădea la număr, din generație în generație, în aceeași măsură cu scăderea puterilor lor fizice, micșorate fiind, prin proasta stare a vieței ce ele tăresc.

Nimic mai natural și mai simplu de înțeles.

Desnădămentul dramei ce ne infățișează lumea ființelor vîl se reduce dar la aceia, că cei nevolnici, cei rău așezati în lume, cei slabii, cei prosti, cei neprevăzători: toți acești săraci cu duhul, sau pipernicii în puteri și mijloace, pier cu incetul, și, după căt-va timp, neamul li se stinge; pe cînd cel puternici, cei violenți, cei cultri, cei cu vederi depărtate, biruie, se desvoală, sporesc și, în fine, stăpănesc el locul și tot bu-nul celor mătușați, de pe teatrul acela al luptei.

Aci toată cestiușa ce ne frămîntă.

Aplicația principiului de tristă celebritate, nu este pentru noi, de căt una din formele luptei pentru existență, și nu ne va tăgădui nimenei, cred, că noi cel dintâi, noi Români, în țară la noi, într'un tărâm care e al nostru și pe care l-am recumpărat, prin nemunere lupte, cu valuri groase de sânge, — noi cătă să ne fixăm condițiunile sociale și politice, în modul cel mai favorabil pentru existența noastră, spre a o garanta în contra unor eventualități, care ar putea să arunce superioritate și a numărului și a mijloacelor de partea străinismului distrugător.

Lupta ar fi atunci imposibilă pentru noi.

Dar vom pune, față în față, elementul român cu elementul străin, cu elementul semitic, exceptiional de numeros la noi, și vom căuta să așezăm punctele pe i, arătând, cu date positive, cu adevăruri indispu-nabile, unde sunt periculele ce ne amenință, și care sunt măsurile de a-le preveni.

Am dat o pagină de teorie, ca să vedem mai lămurit, vom da, numai de căt, căte-va coloane de aplicații triste, de realitate ce pot deveni dureroase pentru noi, dacă nu vom cunoaște pe cărtot tot secretul spinoasei cestiușii.

Vom urma dar.

Am fi avut pentru astăzi, dacă imprejurările nu ne opreau, căte-va cuvinte la adresa onor. noștri cofrați de la «Presă» care, spre deosebita noastră mulțumire, s'au decis a deslega, în primele d-lor coloane ale ziarului de eri, enigma ce coprindeau rîndurile «Presă» de la 19, reproduse și analizate de noi, în numărul de alătă eri, și care rînduri ne inspirase temere, că guvernul ar fi voit, sub alte forme, să vie tot cu soluția cabinetului trecut, să incerce adică, din nou, marea tot cu degetul. Si noi ne creșusem autorizați să-i strigăm: non bis in idem!..

Ne vom face însă onoarea, de a ne lămuri mai larg, în numărul de măine.

CRONICA ZILEI

Măine vom publica circulara d-lui ministru de externe, adresată reprezentanților noștri din străinătate, cu ocazia venirei la cîrma statului a nouului cabinet.

—X—

A. S. R. Domnul a plecat ieri-dimineață la Sinaia, unde a ajuns la 2 ore d. am.

D. T. Văcărescu, mareșalul Curței și dd. adjutanți a fost însoțitorii A. S. Regale.

Sunt informați că d. Brătianu, președintul consiliului de ministri, va petrece 20 de zile la Carlsbad.

Înăuntrul un ales al artei. Să lăsăm cîntorilor noștri:

Domnule director,

Fiind foarte bine cunoscut de toții, că ziarul ce d-voastră redactați este singurul care luptă și se interesează mai mult ca oră care altul de imbinătățirea și desvoltarea artelor și instrucției la noi în țară, sunt sigur că veți avea bunătatea să da oportunitate, într-o zi din coloanele stinabilității d-voastră ziar, omagierilor mele aduse tinerului artist pictor, George Dimitrescu, care, concurând cu celebritatea franceză, a fost între cei dăntăi admisi la figura în expoziția anuală din Paris, în Mai trecut, și tabelul său va sosi zilele acestea în capitală, unde va fi depus la Muzeu.

Subiectul tabloului este mitologic (Scoala Ianătă Nuduri); mărimea persoanelor este mai mare ca în natură, iar arta în care este executată este unică în felul ei. Chiar și mai mari artiști francezii au rămas încantăți, atât de alegerea subiectului, precum și de arta cu care este executat tabloul.

Astfel, ca drept cuvânt putem fi mândri de triumful tinerului artist. Din partea noastră nu am de cătă să zicem:

Onoare! și al României, care, prin talentul și laboarea ta, ai sănătatea străinilor și a Patriei tale.

Un amic al Belelor-Arte.

N.B. Artistul George Dimitrescu a fost elev al d-lui Stănescu din liceul St. Sava, care în toți ani a primit premiul I-i și căruia d. Stănescu la împărtirea premiilor și striga: G. D. *dispoziție extraordinară*. Intrat în școală de Bele-Arte din București a fost tot-dăuna cel dăntăi. După aceea la concursul ce să fițește pentru streinătate, d-sa a reușit cu distincție.

In primul săi Iași, «St. Rom», ocupându-se de industrie și în special de fabrica de chârtie, ce se va înființa în curând, în țara noastră, și sprijină dorința, ca această fabrică să fie fundată și dusă la capăt cu capitaluri românești, iar nu cu banii străinilor.

Apoi cere oare cum, ca la această frumoasă instituție să participe și capitaliștii moldoveni, precum dd. Pilat, Drossou, Adamaki, Anghel, Corjescu, Mavrocordat și alții, pentru că astfel să punem un «chit» mai puternic unirii țărilor, să punem solidaritatea intereselor chiar și între oamenii privatelor de dincolo de frontiera.

Eată o propunere frumoasă; ne unim și noi, în această privire, cu opinioanele d-lui Xenopol.

Aflăm, că preșul grănușu și păpușoiulu a

început să ureze. «Steaua României» zice, că comisionarii unor însemnate case de comerț din Galați și Brăila au început să vizite pe arenă și proprietarii județului Iași

— X —

«Steaua României», ne spune, că în imprejurimile Iașilor, mai cu seamă, mai nu este să săracă de D-zeu, fără să nu fie hărăzită cu către-o ploaie torențială, ceea ce impiedică foarte mult străngerea recoltelor secerate și cu deosebire coșirea și adunarea fănumului.

In toate acele părți însă, ca urmă de compensație, porumburile sunt frumoase, după afirmația citată fo.

— X —

Un decret domnesc zice, că plata diurnei de 350, prevăzută la art. 4 din regulamentul legii pentru plata rechizităilor, se va efectua cu începere de la data constatării prin lichidare a valoarei de leu 300,000, care nu de la începutul lucrărilor comisiei de lichidare rechizităilor.

— X —

D-lui col. Dabija Nicolae s-a acordat dreptul de a purta semnul onorific de argint pentru serviciul militar de 18 ani imprimă.

— X —

In județul Pătina s-a numit prefect d. Em. Flondur, fost prim-procuror la tribunalul de apel din Dobrogea.

— X —

D. loc.-col. Papasoglu a făcut o frumoasă ofrandă comunei rurale lipsite de mijloace din Dobrogea.

D. Papasoglu a oferit acelor comuni un număr de 54 portrete ale A. S. R. Domnitorul.

Ministerul s-a și grăbit a mulțumi d-lui Papasoglu prin «Monitorul Oficial».

— X —

O frumoasă ofrandă a făcut și d-na Maria Șuțu proprietara moșiei Hantesci, jud. Dorohoi.

D-na Șuțu a oferit suma de 200 galbeni, pentru înființare de școli și a unei capele la cimitirul din comună.

Guvernul exprimă mulțumirile sale d-nei Șuțu și noi unim și ale noastre pe lângă ale guvernului, pentru această faptă frumoasă.

— X —

Spațiul nepermisăndu-ne a reproduce circulară d-lui ministrul de interne către prefectii din județe, publicată în «Monitorul», de azi, vom analiza-o mai mult și vom pune în relief principalele idei ce cuprind acea importantă circulară.

— X —

Gazeta oficială nu publică azi o altă circulară d-lui director general al serviciului sanitar către d. medic primar de județ, relativ la vaccinație.

Si d. ministrul de interne a dat o circulară către d. prefecți, în această privire.

Prin acea circulară se arată medicilor de oraș și de plăști, că d. și termenul al doilea pentru vaccinare începe, după art. 4 al regulamentului, abia la 1 Septembrie, totuști, în vedere că în primul termen vaccinația a fost neglijată

și invită să ordona ca ei să înceapă chiar de acum pe născări cătă mai întinsă, pentru a se recăsiga în acest timp ceea ce s-a pierdut în trecut.

Primim următoarele relații de la un corespondent al nostru din Tergoviște:

Băile de la Pucioasa sunt vizitate de un public numeros.

O măsură pe cătă de bună pe atât de folosităre s-a lăsat încă de la 8 iunie de către simpateticul nostru prefect, C. Poteacă.

După ce a făcut un pas înainte, atât pentru execuția *toiemelilor agricole* cum și regularea *școalelor sășești*, acum prin comitetul permanent, a invitat amical pe antreprenorii diligente, ca în schimbul unei mici sume de 270 fr. pe lună, să ţie curse cotidiene de diligență la băile *Pucioasa*, în legătură cu diligențele statului, pentru pasageri și corespondenți, ceea ce a făcut ca publicul să remăne pe deplin încantat și mulțumit, pentru această măsură, care el pune în poziție a face însemnate economii a'ătă la transportul persoanelor (3 fr. cursă) cătă și al corespondențelor și chiar micilor tîrguinelii din oraș.

Cu toate acestea nu se asteaptă nici o coloană, din cauza că Grecia a fost mereu adormită, să nu se incureze cu Turcia într'un conflict, căci despre aceasta din urmă se crede, că fără provocare nu se va lăsa la nici o pașire mai serioasă.

Turcia joacă însă un rol indoios în aera-tă a-facere. Pe de o parte vine proprietățile statului din Epir și Tessalia, pe de altă parte nu numai că și sporesc trupele ei de pe la granită și își intăresc toate punctele însemnate și fortificate din Epir și Thesalia, dar provoacă și pe Albanezi să se adune în cete mari, pentru a impiedica o despărțire de Turcia....

Tulburările terenilor din Polonia rusească.

Zilnic ne sosesc stiri, despre o primejdioasă agitație, care după ce a cuprins populația polonă de prin imprejurimile Varșoviei, se intinde acum și asupra Lituaniei. Motivul acestei agitații, care lesne s'ar putea manifesta printre revoluțione, e modul în care regulează astăzi funcționari ruși relațiunile de proprietate dintre terenari și boieri.

Lucrul stă astfel:

La 1863, după ultima revoluție polonească, guvernul rus promite populației, pentru a o liniști, o nouă împărțire a proprietății, care se înălțăreze nedreptățile de mai înainte. Această împărțire, ori cătă de asteptată fu de către terenari, nu urmă, păna în acest an. Cum se face însă astăzi? Guvernul rus pretează o înrăutățire nihilistă asupra spiritului populației, în loc de a-i face dreptate, o alnugă și din proprietățile ce pesedă păna acum.

Nu ne-am mira, dacă acest metod rusește, de a face dreptate, ar fi primit de binele popor, aşa cum ar trebui...

Republika Haiti.

Ceea ce se petrece în republika Haiti, nu se petrece nicăieri în Europa, și poate în puține locuri din celelalte țări constituționalice guvernează a le pămentul. Să spunem faptul:

La 30 Iulie lucrat ajuns în Senatul din Haiti la o înălțare generală a vrednicilor reprezentanți, înălțare la care vrind nevrind trebui să ia parte și președintele republicei. Președintele scăpa cu... hainele rupte, dară ministrul său de resboiu și găsi moartea în această tunătoare desbatere. Președintele cum scăpa din acest loc prijeodos, fugi din țară, neuitând ea bun patot de înălțarea unei formalități: de a abdică.

Mai liniștiți puțin de sguduirile acelei memorabile desbaterei, Senatorii din republika Haiti se ocupă azi cu pregătirile trebuiecioase, pentru alegerea unui alt președinte. Credem, că nu mulți se vor înbulzi la această oare.

bine! nu trece o singură zi fără ca doamna să nu vie să intrebe de starea ta.

— Si de ce nu o primim? zise ea ridicându-se.

— Opris d-nul Combes. Dîr găsesce astăzi starea ta mai bună și a ridicat oprirea.

— Ar trebui atunci să spunem d-nei Gerard că o pot primi acum.

— Nu e trebuință. Va veni mâine la ora obiceiului.

— La ce oră?

— La două ore. Numai cere o permisiune pe care nu îl pot acorda.

— Care?

— Se pare că fiul său, care se întoarce din călătorie în Germania, unde caritatea se face în un mod foarte intelligent, a adunat niște notițe pe care ar voi să îl le arate. Te găsesc însă prea slabă spre a le asculta. Ce credi tu?

— Din minutul ce e vorba de săraci mei, zise ea, trebuie să fac o sfat.

— Auncă vei primi pe d-nu Gerard și pe mamă-sa?

— Dacă vrei și tu,

— O eu n'am voință de cătă timp; trebuie să mă supui și permit oare ce permite amicul nostru Combes.

(Va urma).

FOIȚA «ROMANIA LIBERA», 37

ARTICOLUL 47 DE ADOLPHE BELLOT

PARTEA II.

Istoria unei copile scrisă de ea însăși.

— Urmare —

XVI.

In luna Iulie, starea Marele dete seri-oase ingrijoră doctoarul Combes. El se creză în drept de a înscința și pe d-nu de Brives.

De cătă timp nimic nu o mai determină să și părăsească cameră; ea stătea zile întregi cu ochi fixi, cu măiniile pe înimă sa, ca spre a opri bătăile și cu gura intre deschisă ca spre a respira mai liber. Ca și Miss Dawson ea nu mai respunde de cătă prin monosilabe; ea cerea ca o favoare, să o lase singură și să nu o mai turbare în gândurile sale.

— Dacă nu ibu im, să o seacă, din neștierea în care se află, eu nu mai respund de ea, zise doctorul.

— Ce să fac? zise d-na de Brives cu o voce măștată.

— D-nu Gerard, s'a intors el din călătorie?

— Nu, și ce ne pasă de alt-mărturie? Nu tăi am spus vo bele lui? Ce speranță mai poate avea?

— El singur eu toate acestea o poata scăpa.

După un minut de găndire el urmă: Mă autorizez să incerc lângă mama sa o ultimă storă și să îl zic ce voi găsi necesar?

— Lucrează cum crezi, doctore. Toate regulile sociale trebuie să se steargă înaintea nemocirii ce ne amerință...

— Doamnă, zise d-nu Paul Combes, d-nei Gerard, după căteva vorbe, sunt și eu de părere că căsătoria e ceva mai grav ca să se poată cineva căsători spre a îndatora pe cineva. Aș fi prea necuviințios dacă năști spune starea în care se află clienta mea și dacă aș incerca să vă mișc. Poate că aveți dreptate, cănd respingeți propunerile ce vi se fac în contra tuturor regulilor cuviinței, noi vă respectăm causele ce vă determină, fără a cerceta cări sunt. De aici nu vă să vă vorbesc de căsătorie; speranțele noastre nu merg aşa departe, și de altmărturie acesta nu mă privesc pe mine. Ei mă prezint și medic, doamnă, și vă zic: Cred că d-ra de Brives ar simți mare placere vădându-vă pe voi și pe fiul vostru și că această vizită ar scoate-o din starea de neștiere în care se află. Luerul său astăzi, trebuie să lăsați scrupulele voastre. Nu mai vă duceți la o fată de măritat, dar lângă o bolnavă, la rugăciunea d-rului.

— Aș face rău cănd năști primi ceea ce mă rugăți, d-re, respunse d-na de Gerard, care era foarte mișcată. Voi veni la d-ra de Brives și de măine fiul meu, căruia îl trămit o depeșă, va fi la Paris și mă vă putea însoții.

— Si îndră doctorul îl multămea :

— A! zise ea cu lacrimile în ochi, spuneți d-nu de Brives parte ce luăm la supărările sale. Spuneți că am fi dat tot în lume spre a'ăl scăpa de aceste supărări. Acsta n'a devenit de noi: nu putem face ce vom, noi suferim...

— Ea se opri de o dată, speriată și ca și cum ar fi spus prea mult și reconduse pe d-ru păna la ușă.

XVII.

In aceeași seară d-nu de Brives zise ficei sale, prefațându-se indiferent.

— Scăi tu, că nu o să mai pot mări chiriașilor mei?

— Si de ce, zise ea cu indiferență.

— Imă dați, din toate părțile, de cănd ești bolnavă, probe de iubire, astăzi în cătă va trebui să mă arăt recunoșcător.

— Se ocupă de mine? mă miră, zise ea cu amărtacie.

PARTEA SCHINTIFICA

Respons la critica d-lui dr. Ch. Habner

In numărul 648 al «României libere», am citit o critică a tabloului meu graphic asupra morbiditatei și mortalității spitalelor Eforiei pe anul 1877.

A priori trebuie să mulțumesc onor. pseudonim, d-r. Ch. Habner, care înbrăänduse în mania hipocratică, face o critică atât de bine voritoare lucrări mele, la care nici nu mă aşteptam.

Însă onor. pseudonim, dr. Ch. Habner, revine pe de altă parte și se silește a găsi imperfecție și puțină precisiune în tabloul graphic și acăsta pentru următoarele cuvinte:

Maștăntă mi reproșeză, că denumirea ce am dat lucrări mele statistică de «Tablou graphic», e mai puțin științifică de căt aceea întrebunțată tot de mine pentru a ceeașă lucrare în altă ană. — Ei bine, eu cred, că numirea unuia travaliu științific nu e de o importanță atât de mare, în căt să poată avea o influență asupra valoarei intrinsece a lucrării; prin urmare sper, că onor. meu critic va fi de acord cu mine, că în genere și în specie este indiferent, dacă am denumi acăstă lucrare *tablou graphic sau curbă graphică*.

A doua lacună, este relativă la pretinsa omisuire a linilor orizontale, care ar trebui după părerea d-rului Ch. Habner, să traverseze tot planul tabloului, spre a putea facilita citirea cifrelor corespondente din viloanele dupe margini, ceea ce după-d-sa constituie lipsa de precisiune a datelor.

La aceasta respond: dr. Ch. Habner de și pare a nu fi cu totul profes și demographic, dar este cu totul străin de regulele esteticei, căci dacă așa fădușă linii orizontale cerute de d-sa preconiz și de alti profesori, aș fi stricat efectul estetic și nu îrteleleg în ce ar putea adăuga la precizia datelor științifice, așa că nu am să facă în consecință.

O altă lacună mi găseșe onor. moș d. dr. Ch. Habner, că nu mășă fi conformat regulelor stabilite în tabelele de curbe, publicate în «Monitorul medical», din anul 1864. — Ei bine am restituit cele 412 pagini ale «Monitorului medical», din 1864 și nu am găsit nici o «curbă sau tabelă graphică a morbidității și mortalității», ci numai un tablou de curbe meteorografice și nosographice, elaborate de d-nu d-r. Theodor și Letzman la spitalul militar.

Prin urmare insinuația ce voiesce onor. d-r. Ch. Habner că atâtă dibăcie să lase să intre în spiritul ceteritorilor, e nimicită prin aceea, că lucrarea mea e originală, fructul frămăntării spiritului meu și astfel nu puteam să ia de model o lucrare, ce nu are a face într'u nimic en a mea, nici în modul execuțării sale, nici în scopul științific ce urmăresc. — Afie dard. d-r. Ch. Habner, că curba sau *tabloul grafic* asupra morbidității și mortalității este o lucrare care pentru prima oară s-a făcut la noi în țară, că și în străinătate.

D-r. N. G. Chernbach.

ARENA ZIARELOR

«Românul» După ce arată că România e un stat, care înaintează rapid pe calea progresului și că e silit chiar de puterea oarecaror impreguri, independente de voința lui, a înainta pe toate terenurile și în toate direcțiunile;

După-ce spune, că avăntul și l-a luat de cănd Occidentul a inceput să dobândiască o înrăutare preponderantă în Orient, zice, că trebuie să ne uităm cu luare aminte în jurul nostru, să vedem că, afară de cestiuene Evreilor, mai avem trebuință de pași mari pe terenul instrucțiunii și mai cu seamă pe al instrucțiunii reale, pe terenul economic.

El găsește, că capitaliștii și rentierii nu mai pot întrebunța în mod producător banii lor și crede că trebuința și interesul ei va sili să-să îndrepteze activitatea spre industrie.

** «Timpul» constată, cu mulțumire, că alegerile suplimentare la Senat au ieșit, în majoritate, în favorul partidului conservator și a celui liberal-moderat, partide care au fost pe deplin solidare în acțiunea lor politică, în timpul din urmă.

El schițează pe rând biografiile acestor alegeri suplimentare — dacă ne putem să prima astfel — care au existat său cari

său făcut în col. I de Tecuci, col. I de Fălcău, și col. II de Iași

** Una din obiecțiunile de căpetenie ale Evreilor și evreofililor este, zice «Binele public», că sunt români și că România e patria lor.

Două coloane consacră «Binele public» respunsului ce face acestor obiecțiuni, două coloane care sunt numai un resumăt de rul ce ne cauzează Ovrei și de pericolul ce ar amenința naționalitatea română, dacă li s-ar acorda drepturi după liste nominale, pe categorii său în masă.

Eată o frasă din acest răspuns, care singură ar fi în stare să restoarne obiecțiunile Ovrei, că România e patria lor:

Să nu se arate care popor, având în adevăr o patrie, are o alianță universală.

«Binele public» sfidează pe cel de la «Românul» să afirme că nu a fost și de-dor de această părere pe cănd erau în opoziție.

Flagantele contraziceri au făcut pe toți Români iubitorii de țară să și pierdă iluziile despre pretinții noștri liberali, puterea i-a orbit, ea-i a făcut să cază în cea mai strigătoare inconsecință.

VARIETATI

Haremul lui Ismail pașa. — Înlăturarea de pe tronul egipțean a lui Ismail pașa și eșirea acestuia din Egipt, pentru a pleca în Italia, a cărui bagarea de seamă a enioșilor, asupra relațiilor sale casnice și de familie. După Coran, fie căruți drept credinciosi și este permis, de a ține patru femei; Ismail pașa s-a folosit de acest drept în cea mai mare intindere. Ce e drept, numai trei dintre femeile pe care le-a luate în căsătorie de a rîndul, se bucură de un rang legitim, fiind cunoscuți sub numele de «prințesa I», «II», «III»; dar a patra femeie, fiind mama lui Tewfik, actualul vice-reg, plătesc, prin această înțepurare, tot atât că și celelalte.

Despre poziția și însemnatatea acestor favorite regescri și poate face cineva o idee, dacă știe, din raportul lui Wilson către guvernul britanic, că în anul din urmă venitul acestor principese se urca la 2,200,000 franci. Valoarea sculelor lor ne-o putem închipui, dacă cugetăm, că cu ocazia ultimei crize egipțene, acestea soule se priviau ca o suficientă garanție pentru 25 milioane franci.

Afără de aceste trei prințes, Ismail pașa mai are și alte femei, care sunt stăt de multe, în căt cu greu le-am putea enumera pe toate. Harem, care însoțesc pe vice-regale în esilul său, consistă, afără de cele trei prințes (mama lui Tewfik a ramas în Egipt), încă din alte 60 femei, enumerând aici și 20 de slave. Pe lângă aceasta, o mulțime de servitoare, care sunt năpărat de lipsă pentru un așezământ de acest soi. Sase zece de trăsuri vice-regescri au fost de lipsă pentru a transporta această familie de la palatul de Abdin până la gară, și zece sălupe de resboiu, pentru a imbarca pe frumoasele călătoare la Alecsandria. Bagajul haremului formează singur o mică piramidă, care umplu în desăvărsire o navă de o 150 de tone și la încărcarea căreia a fost de lipsă două ceasuri.

Afără de aceste femei, Ismail pașa are altele peste 600 la număr, care au ramas în Cairo, și pentru întreținerea căror actualul vice-reg trebuie să cheltuiască pe lună căte 3000 l. sterline, adică căte 75,000 franci.

Jidovul tot jidov remâne. — «Spune-mi, Măyer, zise un jidov altuia, pentru ce ai plăns ier în sinagogă?»

— «Așa am fost de mișcat, cănd rabinul căntă: Pulpere este și pulbere te vei face.»

— Nu trebuie să plâng! Dacă aș fi aur și aș trebui să te faci pulbere, atunci aș avea să plâng, căci aș perde 100 de procente. Așa este de pulbere și te prefacă în pulbere și nu perzi nimic.

Un nou mijloc de a deslega cestiuene Evreilor. — «Jewish Chronicle», ziar jidovești, ce apare în Londra, propune un nou mijloc, prin care cestiuene Evreilor din România ar putea fi deslegăte în favoarea acestora.

Numețul organă provoacă pe toți jidani, de pe întreg pământul, să petreacă o zi în post și rugăciune, în favoarea coreligionarilor lor din România, doară Jehova se va pleca acestor rugăciuni colosale... și le va ajuta.

«N. fr. Presse», observă, după ce scrie acesta: «Ne temem, că rugăciunea jidovească, nu va înmuia inițiale evreo-fag lor din București.»

A nemerit-o!

Căsă'oria regelui Spaniei. — Din Badea se scrie către «N. fr. Presse»: Archiduca Cristina a părăsit, a seară, dimpreună cu mamă-sa, castelul de Weilburg. Tânără archiduceasă a plecat cu mamă-sa la Biarritz, pentru a se întâlni cu regele Alfonso, care a cerut mina archiducesei. Se poate, că archiducesele să treacă, fiind invitate de regele, și în Spania, fiind că Alfonso nu poate părăsi țara sa fără de permisiunea camerei. Prin mijlocul lui August regele Spaniei va merge apoi la Viena, unde va fi primit de împăratul Austriei ca mire desăvărsit al archiducesei.

Jubileul drumului de fer. — La 3 Octombrie din acest an se va sărbători în Franța și Anglia a 50 aniversară a drumurilor de fer.

Căci la 3 Octombrie 1829 se făcu în Anglia de Stephenson încercarea primei locomotive. În 1830 se inaugura prima linie de drum de fer din lume de la Liverpool până la Manchester și la sfârșit anului 1878 Europa singură are 154.523 de chilometri de căi ferate.

Iată căteva date statistice, care vor arăta imensul folos ce a tras omenirea în 50 ani de la descoperirea căilor ferate.

Primul rang în Europa în privința aceasta, el ocupă Germania cu 30464 chil. de cale ferată. După ea vine Anglia cu 27.540 chil. Franția 23.383. Rusia 21.687 chil. Austro-Ungaria 17.997, Italia 8.213 etc. și ceea ce urmă țară din Europa cu 13 chilometri. — Statele unite din America au 5% din drumurile de fer ale Europei, adică 127.470 chilometri; iar toate cele altele state ale Americii nu au de căt 19.000 chilometri. Asia are 14.000, Australia 4000 și Africa 2.900 chilometri.

Capitalurile întrebunțate pentru construcția drumurilor de fer din lume sunt aproape de 75 miliarde franci. Iată o inventiune care după 50 ani se scrie cu miliarde!

Serviciul telegrafic al «României Libere»

de la 7 August. — 9 ore dim.

Petersburg. — Se telegrafează din Nijni-Nevgorod, că un roții incendiu a izbucnit în mijlocul prăvăliilor pieței; mai multe hărce au fost arse.

Londra. — Comandanțul unei canoniere engleze, trasă în portul au-Prince, a refuzat guvernatorul din Haiti liberarea unuia și de insurgenți, pe care el ținea inchis.

Berlin. — Citim în «Correspondența provincială»:

Toate nouătățile ce au fost respărtite din Roma în timpurile din urmă, asupra raporturilor ce există între Prusia și Vatican sunt contrarii stării în crurilor actuale. Aceasta nu a fost de căt o simă mistăcă.

Aceeași corespondență zice, că lupta în viitorale alegeri politice din Germania trebuie să fie purtată pe terenul exclusiv economic.

de la 7 August — amiază.

Londra. — Intr'un banchet, dat aseară de lordul-primar, comitele de Beaconsfield a pronunțat un discurs în care constată, că tratatul de Berlin e așză în plină execuție și că Imperiul Rusiei e în înțelegere cu toate Puterile ca să lucreze pentru menținerea păcii în Orient.

Oratorul conveine, că dificultățile să pută intărziu până acum aplicarea reformelor promis de Turcia pentru provinciile sale din Europa și Asia; dar el dorește ca nimic să nu fie schimbă în diferitele stipulații ale actualului important, esit din Congres, pentru că el consideră totalitatea acestor stipulații ca îndestulătoare contra oricărui eventualitate.

Vorbind de ultimul răsboiu contra Afganistanului, comitele de Beaconsfield zice, că ținta armărită de Anglia, în această expediție, a fost atinsă, apoi, cestiuenea granitelor științifice și regulată definitiv prin tractatul de pace încheiat cu emirul Iakub-Khan.

Căt pentru răsboiu contra Zuluilor, oratorul anunță că el atinge soluția tuturor cestiuenei relative la posesiunile Africii de sud.

(Havaș).

POSTA REDACTIEI

D-nilor abonați din plasa . . . . . , cără ne trămit relații asupra hoților ce pretind că s-ar comite . . . . .

De ce vă ascundeți numele?

Ați zis, în corespondență trecută, că ați reclamat ministerul de interne. La minister nu există încă nimic.

Dorim, la denunțări, să avem informații tot dauna bine intenționate, și să cunoaștem de la cine le avem.

— D-lui E. A. în T. Vom primi cu multu-mire relațiiile ce veți bine voi a ne trămite. Contăm pe esactitatea lor, și d-vi. contați pe sprijinul ce vom da cauza dreptă.

— Amicul Cos... Paris. Regretăm foarte că am întărit a-ti respunde, și suntem asemenea foarte întrăși, că nu împărtășim vederile tale relativ la cestiuene israelită, fiind astfel puși în neplăcuta poziție de a nu insera epistolă ce ne-a trămis.

Aceasta nu închide credem relațiunile noastre pe viitor. O strângere de mănu prietenescă.

In cea de-a doua trăgere a Loteriei de bani Hamburghiană, s-au câștigat din client la Iași unul din cele mai însemnate căștiguri cu No. 24.715. — Particulare României la această Loterie de Stat devin din ieri mai însemnată.

Biroul principal de Loterie, Isenthal & Sie in Hamburg publică prin ziarell nostru de azi deja a 4 Serie, a acestel Loterie grandioasă. Scopul nu este de a atrage în deosebită atenție asupra anunțului menționat de către ce nu se trăzează aci de nicio promisiune săli bilete de participare și vo ba de Losuri de Stat fiind garantate cu totă a veră guvernului german la Hamburg.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub presă:

ANUARIUL GENERAL AL ROMANIEI

in limba franceză

conținând o notă istorică, note statistice asupra României și principalele adrese ale locuitorilor din București. — De vîndare la totă librăriile.

Colectiunea pe luna Iunie 1879 a

JURNALULUI PENTRU TOTI

Brosătă, se afilă de vîndare la Tipografia Națională, strada Academiei Nr. 24, pe preț de 2 lei.

In editura Librăriei Soec & Comp a apărut urvagul eminente interesant de d-nu Ioan Ghica intitulat:

CONVORBIRI ECONOMICE

complet în 2 volume în 8, bine adjusat

Prețul 10 lei noi.

CURSUL BUCURESCI

MARE CASA DE SCHIMB LA

,Bursa București"

I. M. FERMO & F-lli BENZAL

No. 48. STRADA LIPSCANI No. 48.

Pe data de 26 Iulie 1879 ora 12

</div

